

BETÆNKNING**Afgivet af Udvalget for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke****vedrørende****Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at undersøge fordele og ulemper ved kun at tilbyde undervisning på modersmålet for yngstetrinnet i folkeskolen. De to modersmål dansk og grønlandsk skal udgøre fokus for undersøgelsen, der skal fremlægges for Inatsisartut inden FM2018.***(Medlem af Inatsisartut Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit)***Afgivet til forslagens 2. behandling**

Udvalget for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke har under behandlingen bestået af:

Inatsisartutmedlem Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit, formand

Inatsisartutmedlem Vivian Motzfeldt, Siumut, næstformand

Inatsisartutmedlem Laura Táunâjik, Siumut

Inatsisartutmedlem Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit

Inatsisartutmedlem Henrik Fleischer, Partii Naleraq

Udvalget har efter 1. behandlingen den 9. maj 2017 gennemgået forslaget.

1. Forslagets indhold og baggrund

Forslagsstiller ønsker, at der gennemføres en undersøgelse, som skal afklare fordele og ulemper ved kun at gennemføre undervisning på yngstetrinnet på det enkelte barns modermål, dog begrænset til enten grønlandsk eller dansk. Resultatet af undersøgelsen skal fremlægges for Inatsisartut inden FM2018.

2. Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Ved førstebehandlingen blev forslaget mødt med såvel støtte som modstand. Naalakkersuisut indstillede forslaget til forkastelse under henvisning til, at der i marts 2017 var blevet nedsat en ekspertgruppe, der skal undersøge, hvorledes sprogtilegnelsen i folkeskolen kan blive forbedret. Forslaget blev sendt til udvalgsbehandling, for at fagudvalget på området kunne gennemgå forslaget nærmere.

3. Udvalgets behandling af forslaget

Udvalget har noteret, at forslagsstillers ønske med forslaget få gennemført en undersøgelse for at afklare, hvilke fordele og ulemper, der vil være ved at undervise i barnets modersmål på yngstetrinnet i Folkeskolen, hvad enten der er tale om grønlandsk eller dansk som modersmål. Der er således med forslaget ikke udtrykt ønske om, at igangsætte initiativer i folkeskolen. Forslagsstiller begrundet dog sit forslag i indhentet viden fra bl.a. Island, hvor man i den islandske folkeskole netop fokuserer på modersmålet indtil 5. klasse, hvorfra den første fremmedsprogsundervisning skal tilbydes. En undersøgelse skal være med til at forhindre den zig-zag kurs, som forslagsstiller mener at vores folkeskole har været underlagt.

Udvalget forstår forslaget således, at forslagsstillers intentioner med forslaget er i tråd med Naalakkersuisuts ønske om styrke sprogtilegnelsen. Begge parter ønsker således at fremme, at flere tilegner sig flere sprog, at flere er dygtigere til deres modersmål samt at deres kompetencer indenfor sprog generelt kvalificeres.

Dette er i tråd med Inatsisartutlov nr. 7 af 19. maj 2010 om sprogpolitik, hvor der i kapitel 1, § 1, nr. 1-4 står:

§ 1. Formålet med Inatsisartutloven er at sikre klare rammer for landets sprogpolitik, herunder om sproglig integration ved at

- 1) sikre det grønlandske sprog som et komplet og samfunds bærende sprog,*
- 2) styrke det grønlandske sprog og udvikling heraf som modersmål og andetsprog,*
- 3) imødegå og fjerne de eksisterende sprogbarrierer, så tosprogethed og flersprogethed kan blive en styrke og en rigdom, og*
- 4) fremme kontinuitet i sproglig tilegnelse i samfundet for at styrke Grønland som et videnssamfund.*

Det står klart, at et kompetenceløft f.s.v. angår vores folkeskoleelevers sprogkunderskaber er nødvendigt. Dette gør sig ikke alene gældende for fremmedsprog, men også for børnenes modersmål. Det vil være en styrke for samfundet som helhed og for den enkelte borger, hvis vedkommende kan begå sig godt på sit eget modersmål og på (flere) fremmedsprog.

Det er ligeledes klart, at prioriteringen af de i Grønland eksisterende sprog er et spørgsmål, der i sidste ende skal besvares i offentligheden og politisk. Folkeskolen vil skulle afspejle og understøtte dette valg. Dog støtter udvalget op om, at et så oplyst beslutningsgrundlag skal ligge til grund for denne meget centrale beslutning. Således vil en optimal beslutning kræve viden om sprogpotentialet i samfundet, mindretalsbeskyttelse, lærerressourcer, økonomiske ressourcer, menneskerettighedskonventioner m.v. Og denne viden skal inddrages reelt i beslutningen. Naalakkersuisut oplyser, at de for så vidt angår sprogtilegnelse allerede har

nedsat en ekspertgruppe til at undersøge dette område¹. Af kommissoriet fremgår følgende om ekspertgruppens arbejde:

"[...]at der bliver arbejdet målrettet med, at lærernes undervisning i sprog bliver mere effektiv, og at elevernes læring af sprog styrkes. Jeg det vigtigt, at dette sker på baggrund af et solidt videns- og erfaringsgrundlag og nedsætter derfor en ekspertgruppe, der skal komme med oplæg og anbefalinger til tiltag herom."

(Ekspertgruppens kommissorium side 1)

Ekspertgruppen skal på ovenstående baggrund fremkomme med oplæg og anbefalinger til:

- a) *hvordan sprogudviklingen hos det enkelte barn kan styrkes*
- b) *hvordan det sikres, at der arbejdes med et helhedspræget sprogsyn, som er lystbetonet og hvor sprog anses som nyttige redskaber uafhængig af kulturel, sproglig eller socioøkonomisk baggrund.*
- c) *hvordan sproglæring kan ses i en helhed, hvor alle dele af det enkelte barns liv ses som en ressource til sproglig udvikling*
- d) *hvordan sprogene prioriteres i forhold til kontekst*
- e) *hvordan der sikres en selvforståelse med et tresproget fundament, der gensidigt understøtte hinanden*
- f) *hvilke aktiviteter, der vil være egnede til flersproglig udvikling i undervisningssammenhænge herunder i forbindelse med lovgivning, uddannelses- og undervisningsaktiviteter, samt ressourcer og kompetencer i denne forbindelse*
- g) *hvordan alle ressourcer omkring barnet kan aktiveres i barnets sproglige udvikling (rejser, it, familie, venner m.fl.)*

(Kommissorium for ekspertgruppen²)

Naalakkersuisut argumenterer i sit svarnotat for, at ud fra denne opgaveliste vil forslagsstillers ønske om den konkrete undersøgelse allerede indgå i arbejdet. Udvalget tager dette til efterretning.

Principielt finder udvalget, at de politiske beslutninger så vidt muligt skal baseres på et oplyst grundlag. Samtidig finder udvalget også, at det er vigtigt at man politisk sender et klart signal om, at vores fælles folkeskole bygges på faglig viden og bevidste politiske valg. På den baggrund ønsker udvalget at fremsætte følgende ændringsforslag:

---

¹ <http://naalakkersuisut.gl/da/Naalakkersuisut/Nyheder/2017/03/090317-EkspertgruppeSprog>

² <http://naalakkersuisut.gl/~media/Nanoq/Files/Attached%20Files/Uddannelse/EkspGr%20Kommissorium%20DA.pdf>

“Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges, at medtage en undersøgelse af fordele og ulemper ved kun at tilbyde undervisning på modersmålet for yngstetrinnet i folkeskolen i kommissoriet for den nedsatte ekspertgruppe vedrørende sprogtilegnelse i folkeskolen. De to modersmål dansk og grønlandsk skal udgøre fokus for undersøgelsen, der skal fremlægges for Inatsisartut inden EM2018.”

Det er udvalgets forventning, at ovenstående ændringsforslag ikke vil medføre yderligere omkostninger for Landskassen, da Naalakkersuisut allerede har oplyst, at det ønskede arbejde forventes udført.

4. Forslagets økonomiske konsekvenser

Det fremgår af § 33, stk. 1, i Inatsisartuts forretningsorden, at de økonomiske og administrative konsekvenser ved realiseringen af beslutningsforslag skal beskrives i forslagens begrundelse.

Udvalget har noteret sig, at forslaget i overensstemmelse hermed angiver de økonomiske konsekvenser ved forslagens realisering. Det bliver således angivet, at undersøgelsen vil medføre arbejde svarende til 1 AC-årsværk, svarende til 500.000 kr. Dog kan udvalget konstatere, at Naalakkersuisut allerede forventer, at den ønskede undersøgelse vil blive en del af den nedsatte sprogekspertgruppe.

5. Udvalgets indstilling

Et **enigt** udvalg fremsætter følgende **ændringsforslag**:

“Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges, at medtage en undersøgelse af fordele og ulemper ved kun at tilbyde undervisning på modersmålet for yngstetrinnet i folkeskolen i kommissoriet for den nedsatte ekspertgruppe vedrørende sprogtilegnelse i folkeskolen. De to modersmål dansk og grønlandsk skal udgøre fokus for undersøgelsen, der skal fremlægges for Inatsisartut inden EM2018.”

Et **enigt** udvalg indstiller **udvalgets ændringsforslag til vedtagelse**.

Med disse bemærkninger og med den i betænkningen anførte forståelse skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Mimi Karlsen

Formand

Vivian Motzfeldt

Næstformand

Laura Tánúajik

Peter Olsen

Henrik Fleischer